

Reconeixement pendent: Jaume Bagur Arnau (1913-1979)

POMPILIO PIRIS SEGUÍ

Dos esdeveniments més o manco propers en el temps m'han fet reprendre una idea ja caduca: la de fer públic un reconeixement encara pendent. Un d'aquests esdeveniments seria el desmantellament de bona part de l'obra artística religiosa d'en Jaume Bagur, probablement la més coneguda d'aquest tallista. Aquest desmantellament s'està duent a terme actualment a la Seu de Menorca per mor de les noves tendències pel que fa a la rehabilitació de les catedrals en general i de la de Menorca en particular. L'altre fet, seria la mort fa poc dies de na Rita Seguí, la seva esposa, vídua i, sens dubte, un gran estaló en la feina artística sortida de les mans d'en Jaume Arnau o n'Arnau, com era conegut pel seus coetanis.

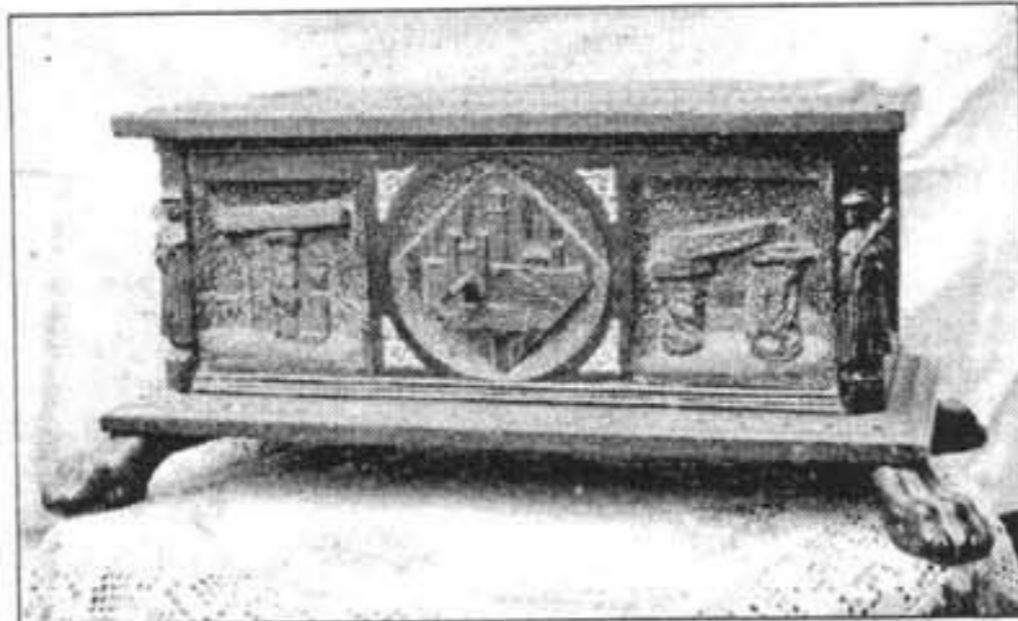
En Jaume Bagur Arnau ha estat probablement un dels més grans artistes de la talla i de la imatgeria religiosa que ha tingut Menorca en més d'un segle. El fet de ser fill i gendre de fuster i d'ebenista, va fer probablement que la seva vena artística prengués el camí de treballar majorment la talla en fusta.

Intentar glosar la vasta obra artística de n'Arnau, tan civil com religiosa, en aquestes quatre retxes, és una vana pretensió i una tasca impossible, sobretot si tenim en compte que la seva producció artística i autodidacta va començar d'amagat de som pare tallant una urpa de fera. Per aquell temps, en Jaume duia encara calçons curts i estudiava a les Escoles Salesianes de Ciutadella.

Als vint anys ja era un tallista de reconegut prestigi dins les esferes culturals de Menorca; els diaris de l'època se'n feien ressò repetidament. Una talla en fusta repujada tallada a aquesta edat va merèixer una crònica del Sr. Josep Cavaller Piris que deia "... hemos tenido ocasión de admirar estos días una hermosa y artística arquilla primorosamente labrada por el joven D. Jaime Bagur Arnau, muy conocido en esta Ciudad por otras obras de gusto y merecido mérito" (El Iris Diario Católico, 1 d'octubre de 1935). El Sr. Cavaller acabava la seva crònica esmentant que aquesta obra d'art era de prou entitat per ser adquirida per l'ajuntament de Ciutadella "... para que en esta arquilla cuidadosamente quedara guardada la autentica Acta de Constantinopla".

La desfeta que comportà pel patrimoni artístic de l'església catòlica la guerra civil espanyola (1936-1939), va fer que en Jaume Bagur dediqués gran part del seu saber artístic a refer o construir de ben nou molts dels altars, retaules, cristis, imatges de verges i sants de l'església de Menorca, des de llevant a ponent i de nord a sud, sense deixar de banda la muntanya del Toro, on el seu art de talla encara hi és present.

La comanda de refer la devastació sofrida pel patrimoni de l'església la va fer el propi bisbe de l'època, el Sr. Bartomeu Pascual Marroig, arribant al punt de demanar-li que posposés una ajuda per anar a estudiar a Roma i aprendre dels grans artistes de l'època. De les seves mans també varen sortir obres d'art que no són de temàtica religiosa, probablement menys conegudes tot i que no menys interessants.

ARQUETA. De 1933, amb símbols en relleu de Ciutadella: La Naveta des Tudons a la tapa, envoltada de la cenefa barroca de Can Saura; altres elements com el castell de Sant Nicolau i els macers a les cantonades. Va ser exposada a Palma i a l'Ajuntament, on va sorgir una idea mai concretada de què podria ser el lloc ideal per guardar l'Acta de Constantinoble.

PRIMAVERA. Escultura d'una deessa clàssica, dedicada a aquesta estació. Jaume Bagur la va escolpir per ell i la família encara la conserva.

En Jaume Bagur Arnau va ser durant la seva vida un home senzill, enemic de les lloances públiques i, com diuen moltes de les cròniques publicades a l'època, molt modest.

Al llarg d'aquests últims anys he sentit a dir què seria necessari fer un reconeixement públic a l'artista i que pot ser que Menorca tingui un deute amb en Jaume. La veritat però és que mai s'ha dut a terme cap reconeixement més o manco públic, ni per part de les autoritats civils ni de les religioses.

Sigui aquest el meu testimoniatge i un pobre reconeixement cap en Jaume Bagur Arnau i serveixi també per alleugerar-me del sentit de culpa que pugui tenir per les moltes vegades que, al llarg de molts anys, durant les estones que ens fèiem companyia na Rita i jo deïem "Rita, un dia farem un tros de s'historia d'en Jaume...".

MOSAIC. L'escut de Ciutadella, a l'entrada de les Cases Consistorials. Va ser inaugurat l'any 1963, amb la presència del Ministre de Turisme, Manuel Fraga Iribarne, en el centre de la fotografia

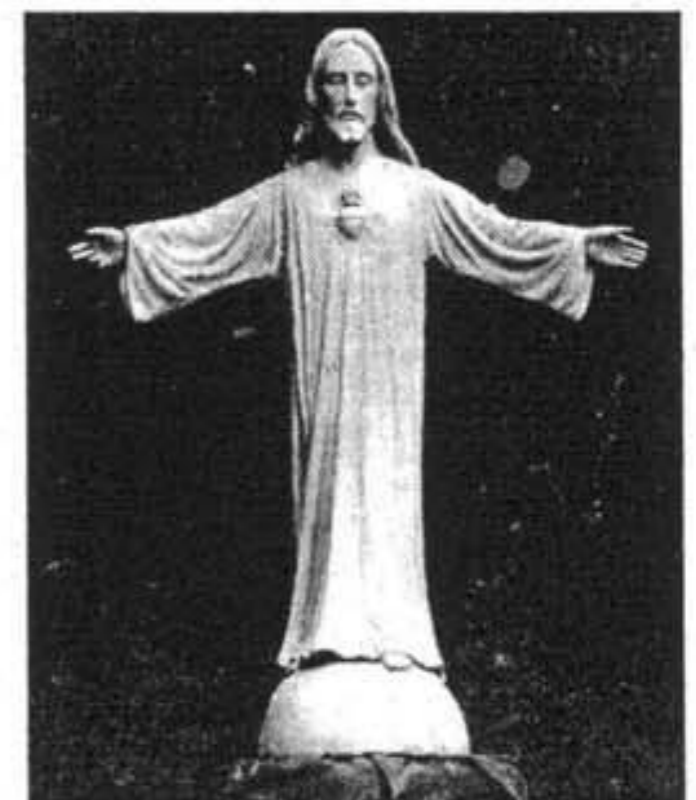
VERGE DEL TORO. Se'n van fer al voltant de 14 còpies per a diferents esglésies. L'original es troba al Santuari de la Mare de Déu del Toro.

ART RELIGIÓS. Treballant en una imatge que es va destinar a la Catedral de Menorca. L'artista va escolpir un gran nombre d'obres d'art religiós.

L'ÀNGEL. Al taller de l'artista, una figura que després es col·locà a la façana interior de la porta principal de la Catedral, davall de la rosassa.

SAGRAT COR. Maqueta de prop d'un metre de la gran figura que es pot veure dalt del Toro, a l'entrada al Santuari.

FOTOS: P.P.